

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.278.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 16924 Pań Posłanek Iwony Kozłowskiej i Ewy Kołodziej, w sprawie potrzeby doprecyzowania przepisów ustawy o pomocy społecznej w zakresie statusu domów pomocy społecznej prowadzonych przez związki międzygminne, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Informuję, że zasady tworzenia i działania związków międzygminnych regulują przepisy rozdziału 7 (art. 64 – art. 73b) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 64 i 65 tego aktu związek międzygminny może być tworzony przez gminy w celu wspólnego wykonywania zadań publicznych lub w celu wspólnej obsługi gmin (administracyjnej, finansowej i organizacyjnej). Związek wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, posiada również osobowość prawną. Z kolei art. 64 ust. 5 stanowi, że do związków międzygminnych stosuje się art. 39 ust.4 dający możliwość upoważnienia organu wykonawczego jednostki pomocniczej oraz organów jednostek i podmiotów, o których mowa w art. 9 ust. 1, do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej.

Przepisy ustawy nie określają źródeł, rodzajów ani charakteru zadań publicznych, które mogą stanowić zakres działania związku międzygminnego, powierzonego mu przez gminy. Niemniej, stosując szeroką wykładnię pojęcia zadania publicznego, należy przyjąć, że prowadzenie domu pomocy społecznej jest zadaniem publicznym służącym zaspokajaniu zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 639) wskazuje w art. 57 ust. 1 podmioty, które mogą prowadzić domy pomocy społecznej. Są to:

- jednostki samorządu terytorialnego;
- Kościół Katolicki, inne kościoły, związki wyznaniowe oraz organizacje społeczne, fundacje i stowarzyszenia;
- inne osoby prawne;
- osoby fizyczne.

Ustawa o samorządzie gminnym wskazuje na możliwości prawne realizowania przez związki międzygminne zadań publicznych, ale regulacje ustawy o pomocy społecznej nie uwzględniają tych podmiotów wprost jako prowadzących domy pomocy społecznej, co może powodować wątpliwości dotyczące interpretacji przepisów w tym zakresie.

Należy zauważyć, że sytuacje takie jak ta w odniesieniu do placówki w Pruszczu są incydentalne, z tego względu nie znalazły się wśród kwestii zidentyfikowanych do nowelizacji.

Zgłoszona w interpelacji kwestia wymaga rozważenia i dalszych analiz zarówno pod kątem celowości poszerzenia katalogu podmiotów uprawnionych do prowadzenia domów pomocy społecznej, jak również pod kątem praktycznych aspektów związanych z realizacją zadania polegającego na utworzeniu i prowadzeniu takiej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej przez związek międzygminny, w tym pod kątem odpowiedzialności oraz obowiązków wynikających z realizacji zadania (np. określenia pracodawcy osób zatrudnionych w domu pomocy społecznej, odpowiedzialności za spełnianie przez placówkę określonych standardów, w tym ustalenia podmiotu odpowiedzialnego za nadzór, a także kwestii związanych z finansowaniem oraz rachunkowością). Należałoby przy tym uwzględnić również dotychczasowe doświadczenia Związku Międzygminnego prowadzącego Międzygminny Ośrodek Opiekuńczy w Pruszczu.

Powyższa kwestia zostanie przeanalizowana na obecnym etapie legislacyjnym nowelizacji ustawy o pomocy społecznej.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Katarzyna Nowakowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/